

ΜΑΝΟΣ
ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

*Η Κασσάνδρα
στη Μαύρη Άμμο*

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΣΤΗ ΜΑΥΡΗ ΑΜΜΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΝΟΥ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

«Τα φώτα!» είπε, 1995

Με στοιχία προσωπικών συνεντεύξεων, 1996

Ιστορία ευνούχου, 2000

Αποφάσισα να σκοτώσω τον Ερμόλαο, 2002

Ερωτική αγωγή, 2003

Λεβάντα της Άτκινσον, 2009

Μέλι κόλλησε στα χείλη, 2013

Δυο φορές Άνοιξη, 2014

Δάχτυλα πάνω στο σώμα της, 2015

CROSS OVER

Γεύση πικραμύγδαλου, 1995

Μάσκα στο φεγγάρι, 1997

Ροκ ρεφρέν, 1999

Αμαρτωλή πόλη, 2016

ΜΑΝΟΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

Η Κασσάνδρα στη Μαύρη Άμμο

Μυθιστόρημα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία
Πεζογραφία – 433
Μάνος Κοντολέων, *Η Κασσάνδρα στη Μαύρη Άμμο*
Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος
Επιμέλεια – Διόρθωση: Αντωνία Γουναροπούλου
Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης
Φιλμ – Μοντάζ: Γιώργος Κεραμάς
Copyright© Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε. (Εκδόσεις Πατάκη)
και Μάνος Κοντολέων, Αθήνα, 2017
Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη,
Αθήνα, Μάρτιος 2018
Κ.Ε.Τ. Β773 Κ.Ε.Π. 153/18
ISBN 978-960-16-7903-7

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078
ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,
ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55
Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

... κλείνονταν στις σκηνές τους σε μια κρίση οργής· ούρλιαζαν από οδύνη πάνω στους νεκρούς φίλους τους· έσερναν απ' τα πόδια τα πτώματα των εχθρών τους γύρω σε νικημένες πόλεις, αλλά, πιστέψτε με, από την *Ιλιάδα* λείπει το χαμόγελο ενός Αχιλλέα.

Μαργκερίτ Γιουρσενάρ, «Το χαμόγελο του Μάρκο»,
μτφρ. Ιωάννα Χατζηνικολή (*Τα διηγήματα της Ανατολής*,
εκδ. Χατζηνικολή, 1980)

Ο καθρέφτης και τα όνειρα είναι πράγματα παρόμοια, είναι σαν την εικόνα του ανθρώπου μπροστά στον ίδιο του τον εαυτό.

Ζοζέ Σαραμάγκου, *Το Κατά Ιησούν Ευαγγέλιον*,
μτφρ. Αθηνά Ψύλλια (εκδ. Καστανιώτη, 2000)

Έφαχνα πάντα τις λέξεις.
Πρώτα εκείνες που θα πείθανε... Τους άλλους.
Μετά όσες θα μπορούνε να παρηγορήσουνε... Εμένα.
Πάντα λέξεις έφαχνα.
Λέξεις που μου κρυβόντουσαν...
Κι έτσι μήτε για τους άλλους κατάφερα να τις βρω, μή-
τε και για τον ίδιο μου τον εαυτό αξιώθηκα ποτέ να τις
ανακαλύψω.
Κι άφηνα τον καιρό να αποφασίζει...
Οδηγήθηκα στον χαμό μου δίχως παρηγοριά.
Όπως και εκείνοι, οι άλλοι που δε με πιστέψανε.
Ναι – μέχρι και χτες ακόμα... Όπως και προχτές και πριν
από έναν μήνα, έναν χρόνο... Δέκα χρόνια...
Τόσοι, μα τόσοι άνθρωποι. Άνδρες, γυναίκες, παιδιά. Αρ-
χοντογεννημένοι και σκλάβοι. Κυράδες και δούλες.
Δε με πιστεύανε...
Αλλά εγώ το ήξερα πως θα πεθαίνανε με θάνατο βίαιο
– βέλη θα καρφωνόντουσαν στις κόγχες των ματιών, δό-
ρατα αιχμηρά θα τρυπούσαν γεροδεμένα στήθια, κοφτε-
ρά σπαθιά θα λιάνιζαν αυτιά, δάχτυλα... Και λεκιασμέ-

νες με αίμα παλάμες θα στομώναν τα χείλη παρθένων,
ξέφρενα πέη θα ασεβούσαν πάνω σε παρθενικά αιδοία...
Πάνω στους λίθους των δρόμων θα σπάγανε κεφαλάκια
παιδιών και καρδούλες λίγων μηνών θα σπαρταρούσαν
πάνω σε λευκά σινδόνια και δίπλα σε κεντίδι χαρωπό θα
αδειάζαν όλο τους το αίμα.

Όλα αυτά τα ήξερα.

Όλα τα είχα δει να σχηματίζονται πάνω στη Μαύρη Άμμο του εφιάλτη μου.

Αλλά όσο κι αν τα φώναζα σα σκύλα τα κοττάβιά της,
τα ούρλιαζα σα λύκαινα νύχτα πανσελήνου, τα βρόνταγα με τη δύναμη κεραυνού που πέφτει σε ανταριασμένο πέλαγο... Όχι, δε με πιστεύανε. Δε με ακούγανε.

Γι' αυτούς δεν υπήρχε Μαύρη Άμμος.

Και πεθάνανε.

Και τώρα κι εγώ πεθαίνω...

Για μένα... Ναι, και για μένα –τη θυγατέρα του Προιάμου–
υπάρχει πλέον η Μαύρη Άμμος.

Πιο πριν –δέκα και βάλε χρόνια– ήμουνα η μάντισσα της Τροίας που ανίχνευε τις εφιαλτικές αλήθειες, αυτές που οι πράξεις των ανθρώπων γεννάνε. Και τις έβλεπε να παίρνουν σχήματα μέσα σε εκείνη την άσπλαχνη έρημο των οραματισμών της. Την έρημο της Μαύρης Άμμου.

Μετά και όχι πριν το τέλος –στην ίδια χέρσα, κατάμαυρη γη έβλεπα και το δικό μου πεπρωμένο.

Και γινόμευα δυο πλάσματα, σε δυο, λες, θηλυκά πλάσματα είχα χωριστεί. Η μάντισσα από τη μια, η πριγκίπισσα από την άλλη.

Η μια να ορά ότι η άλλη θα ζούσε. Η Μαύρη Άμμος σε ποια από τις δυο ανήκει;
Εγώ ήμουνα και η μια... Εγώ και η άλλη.
Η Κασσάνδρα εγώ είμαι.

Έφαχνα... Ψάχνω πάντα τις λέξεις. Τις λέξεις που θα παρηγορήσουν...

Όχι, πλέον, τους άλλους.

Ψάχνω να βρω τις λέξεις που θα θωπεύσουν τώρα εμένα.
Τις λέξεις... Τις μαζεύω μέσα στο στόμα μου. Με τα δόντια μου τις δαγκώνω. Με τη γλώσσα μου τις γλείφω.
Αναζητώ τις γεύσεις τους.

Και μένω –πλέον– βουβή.

Εγώ η Κασσάνδρα... Μάντισσα πια δίχως προβλέψεις.
Μόνο γνώσεις. Των όσων γίνανε· αυτών που θα συμβούνε.

Ναι... Ίσως το καταφύγιο της παρηγοριάς να είναι οι αναμνήσεις – μικρά καρδιοχτύπια· ανατριχίλες.

Ας πάψω να προβλέπω το βέβαιο αύριο.

Ας επιστρέψω στη θαλπωρή των τετελεσμένων.

Οι αναμνήσεις δηλώνουν πως ακόμα ζω. Πως δεν αφήνω να χαθεί αυτό που έπρεπε να υπερασπιστώ.

Υπάρχω... Ακόμα.

ΕΝΑ

ΓΥΡΩ ΜΑΣ, ολόγυρά μας μόνο πέλαγο. Κι ο άνεμος έχει τρεις μέρες τώρα που μας ξέχασε.

Ολόγυρά μας το πέλαγο.

Τα πέλματά μου ριγούνε συνέχεια. Πρώτα ριγούν και μετά μουδιάζουν.

Το σώμα μου λες κι έχει απότομα γεράσει.

Αλλά πάντα νεοτάτη παραμένω – θηλυκό ελαχίστων ετών.

Η αστάθεια του νερού θα φταίει – μια κατάσταση που δεν ανήκει στον δικό μου θεό.

Ο Ήλιος με είχε συνηθίσει στην υποταγή του χρώματος. Καθετί το υγρό λες και τον αμφισβητεί. Κι εμένα αποσυντονίζει.

Πηγμένα τα νερά ολόγυρά μας. Και γκριζα.

Το ξέρω πως είναι ο ουρανός που τους δανείζει το χρώμα του.

Τα σύννεφά του υπαίτια – ως μέταλλο που έλιωσε και πάγωσε και μετά κάποιος παιχνιδιάρης θεός το μετέτρεψε σε νέφη βαριά. Της βροχής. Μα δε βρέχει.

Και το πέλαγο έγινε καθρέφτης κι έγινε γκριζο κι αυτό. Κλειστό.

Κλειστή θάλασσα, κλειστός ορίζοντας. Ήρθε και η ομίχλη.

Ίδια με τις ψυχές των ανθρώπων. Κλειστές κι αυτές – η καθεμιά με τις δικιές της σκέψεις, τα δικά της όνειρα, τους επιάλτες της κουκουλωμένη. Και δεν ακούει...

Δε με άκουσαν.

Μα μήτε κι εγώ ακούω τον εαυτό μου. Τις προφητείες μου ήρθε η ώρα μήτε κι εγώ να τις αντέχω.

Γίνεται άνθρωπος να χωριστεί στα δύο; Σε δυο –σχεδόν ή ολότελα;– ξένους;

Γίνεται, λέω... Μα δεν ξέρω ποιος είναι αυτός που τρομάζει και ποιος αυτός που πονά.

Όμως κι οι δυο θα πεθάνουν.

Τρεις μέρες τώρα ακίνητοι στο μεσοπέλαγο. Τα πανιά κρέμονται άφυχα από τα κατάρτια – δε σπαράζουν ερεθισμένα από πνοή ανέμου.

Και ελάχιστα απόμειναν τα χέρια που θα μπορούσαν να κρατήσουν τα κουπιά.

Οι σκλάβοι με τα χοντρά τα δάχτυλα και τα μπράτσα που τα χαράζουν χοντρές φλέβες – αυτοί που είχαν φέρει τα καράβια των Αχαιών μέχρι τα δικά μας τα παράλια–, αν δε γεράσανε μέσα στα δέκα χρόνια που έχουν από κείνη την καταραμένη μέρα περάσει, έχουν πεθάνει.

Και όσους αιχμαλώτισαν οι νικητές του δεκάχρονου

πολέμου δεν ήταν φτιαγμένοι για τέτοιες σκληρές δουλειές. Οι άνδρες της πόλης μου που επέζησαν ήταν έμποροι, γραφιάδες... Και βέβαια τα αρχοντόπουλα, αυτά που δεν πρόλαβαν –σχεδόν παιδιά ακόμα– να βγούνε στην πεδιάδα και να χτυπηθούνε με τους εισβολείς και να φτύσουν πάνω στο χώμα το αίμα τους ανακατωμένο με τον ιδρώτα και το σάλιο τους. Και να χαθούνε στα μονοπάτια του θανάτου έχοντας μέσα στα αυτιά τους τους θρήνους των μανάδων τους που από τα τείχη παρακολουθούσαν τον χαμό των ονείρων τους.

Άμαθοι, λοιπόν, οι νέοι κωπηλάτες και πληγώθηκαν οι παλάμες τους, σπάσανε οι μύες των ώμων τους και μερικοί –αχ, οι δύσμοιροι!– προτίμησαν να πέσουν στο αφιλόξενο νερό και πνιγήκανε μέσα στο ίδιο τους το αίμα – τα βέλη των φρουρών διαπέρασαν τους αυχένες τους ή μπηχτήκανε στη βάση της ραχοκοκαλιάς τους.

Κι έτσι ο Αγαμέμνων διέταξε μέσα στα ακίνητα, γκριζα νερά τα καράβια του να μείνουνε με σηκωμένα τα κουπιά και κρεμασμένα τα πανιά τους.

Κι ο τιμονιέρης μοναχά να αργογυρίζει το τιμόνι για να μην παρασυρθεί το σκάφος από τα υπόγεια ρεύματα της θάλασσας.

«Κάποτε ο άνεμος θα φυσήξει... Ξέρω εγώ!» άκουσα τον πορθητή της πόλης μου να λέει και τον είδα να χαμογελά.

Τι σόι άνθρωπος είναι αυτός που ευφραίνεται όταν αναθυμάται πως για έναν ούριο άνεμο θυσίασε μια θυγατέρα;

Αυτό σκέφτηκα και μια πικρή γεύση μούλιασε τη

γλώσσα μου κι έφτυσα πάνω στο σανίδι. Σάλιο που μύριζε μούχλα. Σάπια τα σπλάχνα μου.

Μα ο Αγαμέμνων πρόσεξε την αηδία μου και με πλησίασε, με άρπαξε από το χέρι και με τράβηξε πίσω από τα στοιβαγμένα κιβώτια που μέσα τους είχαν χώσει υφάσματα που δεν τα έκαψαν οι φλόγες και λεπτοσκαλισμένες κούπες που δεν τις είχε λιώσει η κάψα της πυρκαγιάς.

Και κάπου σε μια κόχη μού στρίμωξε το κεφάλι – η παλάμη του έσφιξε το πιγούνι μου– και για μια ακόμα φορά με μόλυνε και μαζί με το σπέρμα του ήταν και τα λόγια του που προκαλούσαν τη μήνη του θεού μου.

«Οι παλλακίδες του Φοίβου...» βόγκηξε και ενώ η ανάσα του σιγά σιγά ηρεμούσε πρόσθεσε «Κατάφερε να μου πάρει τη Χρυσήίδα... Μα εγώ τώρα έχω αρπάξει εσένα... Η σπορά ενός ιερέα από τη μια, η θυγατέρα του Πρίαμου από την άλλη...» και απομάκρυνε τη βρόμικη ανάσα του από το πρόσωπό μου καθώς πανηγύριζε, «Τελικά όλους εγώ τους νίκησα!» είπε... Απομακρύνθηκε. Προς την πλώρη πήγε. Η ομίχλη τον τύλιγε κι εγώ είδα και πάλι πάνω στη Μαύρη Άμμο να σχεδιάζεται το τέλος του...

Το τέλος του που είναι και το δικό μου τέλος.

Τον είδα... Το είδα, μα εγώ η Κασσάνδρα δεν το πίστεψα.

Η άλλη, η μάντισσα, με σκούνητηξε – κι αυτή το είχε δει! «Πίστεφέ με!» το ουρλιαχτό της.

Έσιαξα το ρούχο μου. Ένωσα την γκριζα ανάσα του πελάγου να χώνεται μέσα στα μαλλιά μου.

Απομακρύνθηκα από το κατάστρωμα.

Άφησα τη μάντισσα να αναζητά ανάμεσα από τα σύννεφα την παρουσία του θεού της... Ίσως καλύτερα και να την ξεχνούσα... Άχρηστη πλέον.

Εγώ βρήκα μια γωνιά. Έφτανε ως εκεί μοναχά η βαριά μυρωδιά της ακίνητης αλμύρας.

Το αλάτι προστατεύει τις αναμνήσεις. Δεν τις αφήνει να σαπίσουν.

Οι μνήμες... Έμαθα πια να μη με πληγώνει το παρελθόν.

Κι επιστρέφω στα δώρα του. Θυμάμαι.

ΔΥΟ

ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΝΟ ΔΙΔΥΜΟΙ. Πρώτα αυτός έβγαλε την κραυγή – χαιρετισμό στη ζωή. Πέντε κόκκοι άμμου είχαν κυλήσει στην κλεψύδρα όταν ακούστηκε η δική μου η ανάσα.

Κάποια από τις παραμάνες κάποτε μου είχε φανερώσει το μυστικό – «Εσύ δεν έκλαψες όταν ξεπετάχτηκες από τα σωθικά της μάνας σου. Μονάχα μια βαθιά ανάσα πήρες».

Με τη μοίρα του –καιρό τώρα το έχω πει– ο καθένας γεννιέται.

Ο Έλενος κι εγώ – δευτερότοκα τέκνα του Πριάμου και της Εκάβης.

Πρωτότοκος ο Έκτορας.

«Αφού έχω αυτόν που θα με διαδεχτεί, ας αποχτήσω κι εκείνον που θα τον συμβουλευεί!» αποφάσισε ο Πριάμος.

Η ηγεμονία αναζητά, όσο και αγωνιά, τη συνέχειά της.

Κι άμα κάποιος γνωρίζει τα μελλούμενα, αισθάνεται σιγουριά για το μέλλον.

Ανθρώπινες πλάνες!

Μα και οι άρχοντες άνθρωποι είναι. Τα δικά τους τα λάθη μεγαλύτερα. Λόφος με ήπιο πρανές η αμέλεια του απλού πολίτη· όρος απόκρημνο και όλο χαράδρες ή φαράγγια μπορεί να είναι το σφάλμα του ηγέτη. Βράχος –πες τον κι έτσι!– που όταν κατρακυλήσει λιώμα θα κάνει και τον κύρη και τον υπηρέτη του.

«Ένας να κυβερνά και δυο να τον συμβουλεύουν!» πρότεινε η Εκάβη και είχε τη θηλυκιά σοφία η πρότασή της.

Αν είναι δυο οι συμβουλάτορες του άρχοντα δεν πρόκειται να μονιάσουν για να τον αποκοιμίσουν με ύπουλη συμβουλή, να πάρουν, στη συνέχεια, αυτοί τη δικιά του τη θέση.

Κι έτσι αποφασίστηκε το μέλλον μας.

Κι ενώ ο Έκτορας περνούσε τις μέρες του έχοντας συντροφιά του άλλα αγόρια, τον Έλενο κι εμένα μας κλείνανε στους κήπους του ναού του Απόλλωνα και μας είχαν πει να περιμένουμε τον θεό να έρθει να μας διδάξει το πώς διαβάζεται το μέλλον.

Περνούσαμε τις ώρες των πρωινών ανάμεσα σε ιερείς με γενειάδες που κατρακυλούσαν μέχρι τις μέσες τους – ποτάμια τα βλέπαμε, ποτάμια ολόλευκα ή κατάναιρα, ξανθωπά ή, πιο σπάνια –καθόλου σπάνια, μα μόνο μία και μόνη φορά– πασπαλισμένα, λες, με μαύρη σκόνη... Μαύρη άμμο!

Ναι! Την πρώτη φορά που είδα το όραμα της Μαύρης Άμμου, θυμήθηκα εκείνο τον περαστικό ιερέα που είχε γένια αλλόκοτα. Λες και η κάθε τρίχα τους δεν

ήταν ενιαία, αλλά μικροί, ασήμαντοι μαύροι κόκκοι άμμου, κολλημένοι ο ένας μετά τον άλλον και φτιάχνανε έτσι τις τρίχες και οι τρίχες δημιουργούσαν τα μουστάκια και τα γένια του άνδρα εκείνου.

Από χώρα της ανατολής άκουσα πως είχε έρθει και μοναχά για λίγο πέρασε από τον δικό μας τον ναό. Έφυγε ώρες μετά.

Έμεινε όμως κάτι περισσότερο από μια ανάμνησή του. Έμεινε μέσα στο δικό μου το όραμα. Η Μαύρη Άμμος μου έγινε.

Αργότερα όμως. Αργότερα. Όταν μετρούσα τους μήνες με το αίμα της θηλυκής μοίρας μου και μπορούσα πια να ερμηνεύω τις πράξεις των ανθρώπων. Των άλλων και τις δικές μου. Τότε πια η Μαύρη Άμμος άρχισε να με επισκέπτεται και να μου θυμίζει εκείνο τον ιερέα της ανατολής.

Στο ενδιαμέσο –για χρόνια και ως παιδιά και πρώιμοι έφηβοι– ο Έλενος κι εγώ σεργιανούσαμε ανάμεσα στις στήλες του ναού και κόβαμε κλώνους από το φυτό που αγαπούσε ο θεός μας – μπουκέτα δάφνινα φτιάχναμε για να τα παίρνουν μαζί τους οι προσκυνητές που ερχόντουσαν να μάθουν το δικό τους αύριο, τη δικιά τους μοίρα. Το πότε θα αποκτήσουν άλλο παιδί, πότε θα κερδίσουν τη γυναίκα που η απουσία της τους κρατά ξάγρυπνους, πότε θα γιατρευτούν από την αρρώστια που τους τυραννά... Κανείς δεν ήθελε να μάθει πότε θα έπαιρνε τη βάρκα για να φτάσει στο βασίλειο της Περσεφόνης.

Οι άνθρωποι ακούνε μοναχά το καλό μαντάτο... Του-

λάχιστον αυτό θέλουν να πιστεύουνε. Από μικρή –παιδίσκη ήμουνα– το έμαθα αυτό το μάθημα. Μα πάντα μου το ξεχνάω.

Με φυλλαράκια δάφνης, λοιπόν, ανάμεσα στα δάχτυλα επιστρέψαμε στο παλάτι τα μεσημέρια. Λουσμένοι κι οι δυο από τις νεαρές ιέρειες και οι λευκοί χιτώνες μας μοσχομυρίζαν τον ιδρώτα της παρθένας που τους είχε πλύνει και στεγνώσει πάνω στα σεντόνια της στενής –μόνο το δικό της το κορμί χωρούσε– κλίνης της.

Και περνούσαμε από την πίσω αυλή του παλατιού, εκεί όπου γυμναζόντουσαν τα αρχοντόπουλα για να γίνουν πολεμιστές ικανοί να προστατέψουν την πόλη και τους υπηκόους τους.

Μόλις κι αυτοί είχαν τελειώσει το ημερήσιο πρόγραμμα τους και αποχαιρετούσαν τον αδερφό μας τον Έκτορα.

Έβλεπα τα νεαρά, τα αμούστακα ακόμα, αγόρια να τρέχουν προς την πύλη και η σκόνη σηκωνότανε από τα σανδάλια τους και γινότανε, λες, κάτι σαν ομίχλη, μα ομίχλη ξερή και με μυρωδιά όχι νοτισμένου χώματος, αλλά ιδρωμένης εφηβείας.

Χρόνια μετά... Όταν –το είπα και πιο πριν– θα είχα αποκτήσει τη μοίρα και το χάρισμα κάθε θηλυκού, τότε και θα έβλεπα να μου παρουσιάζεται –πρώτη από όλες τις άλλες– η εικόνα εκείνου του ξεχασμένου ιερέα της ανατολής. Και μετά...

Ναι, πίσω από μια τέτοια, παρόμοια, ομίχλη – σκόνη από σανδάλια ανδρικών ποδιών σηκωμένη... Τότε

θα πρόβαλλε η Μαύρη Άμμος. Και πάνω στην –όλο ερεβώδεις μικροσκοπικούς κρυστάλλους– επιφάνειά της θα έβλεπα εκείνα τα σώματα που κάποτε πηλαλούσαν με δύναμη και ζωντάνια να έχουν πλέον μεστώσει, αλλά και να έχουν αποκαμωμένα γείρει και να έχουν σωριαστεί, να έχουν κάποια από αυτά χάσει χέρι ή πατούσα, κάποια να κείτονται δίπλα σε σπλάχνα που είχαν ξεφύγει από το στομάχι...

Εικόνες τρομακτικές... Ακόμα πιο τρομακτική η γνώση πως ό,τι έβλεπα αυτό και θα γινότανε. Ακόμα μεγαλύτερος ο εφιάλτης πως όταν πια θα κραύγαζα το μελλούμενο, κανείς δε θα στεκότανε να με ακούσει.

Αλλά αυτά όλα αργότερα.

Τότε, στα χρόνια τα παιδικά η ξερή ομίχλη της σκόνης των πρώιμων εφήβων ήταν αγαπητή. Ίσως και να τη ζήλευα.

Και ήταν ο Έκτορας που μας πλησίαζε.

Το πρόσωπό του σκονισμένο, αυλάκια ιδρώτα χαράζαν σκουρόχρωμες γραμμές στο στέρνο του και στα ξεφλουδισμένα γόνατά του σβόλοι χρώματος σχημάτιζανε, λες, νησιά και κόκκινες λιμνούλες το ξεραμένο αίμα από κάποιο γδάρσιμο.

Ένας έφηβος που ετοιμαζότανε να γίνει άνδρας... Ένας πρίγκιπας που κάποτε θα βασίλευε.

Κι ήταν όμορφος γιατί ήξερε –το γνώριζε– πως μάθαινε τον τρόπο να υποστηρίζει τα όνειρά του.

Όμως αυτό –το να τολμάς να οδηγείς στα άκρα τον ίδιο σου τον εαυτό– οι θεοί δεν το συγχωρούνε. Μήτε τώρα στα χρόνια που εγώ αναπνέω, μήτε και στα επό-

μενα, τα αμέτρητα άλλα που ακολουθούν και που εγώ, αν και δε θα τα ζήσω, στιγμές τους ίσως και να έχω δει να σχηματίζονται πάνω στη Μαύρη Άμμο.

Ναι! Όταν πια θα μπορούσα να εισχωρώ μέσα στα οράματά μου –μάντισσα, πλέον, ολοκληρωμένη–, πίσω από το βεβηλωμένο σώμα του Έκτορα θα ξεχώριζα ίσως, θα υποψιαζόμουνα –μάλλον– κι άλλου το σώμα... Κι άλλων, επόμενων εποχών, ανθρώπων τα κορμιά αγνά και απροσδιόριστα θα παρακολουθούσα ή να σταυρώνονται ή να καίγονται ή να σαπίζουν σε κελιά ανήλια. Κορμιά ανθρώπων που θέλησαν να υπερασπιστούν τα όνειρα αδιαφορώντας για τα πάθη.

Εικόνες ή προαισθήματα; Δεν τα ταξινομώ... Κι άλλωστε η αιωνιότητα δε συμπίπτει με τον παρόντα χρόνο.

Έμαθα πως οι άνθρωποι δε θα καταφέρουν ποτέ να διδάσκονται από τα όσα πιο πριν συνέβησαν.

Κάθε γενιά από την αρχή ξεκινά και η πείρα είναι μια γνώση που ο καθένας μας την παίρνει μαζί του, τη φυλακίζει στα σκοτεινά ανάκτορα του Πλούτωνα.

Όμως τότε... Τότε, στα χρόνια που τώρα αναθυμούμαι, τίποτε απ' όλα αυτά ακόμα δεν είχα βιώσει. Μια θυγατέρα άνακτα μοναχά ήμουνα. Μια Κασσάνδρα.

Κι έτσι τον μεγάλο μου αδερφό καμάρωνα –γι' αυτό μόνο ικανή–, καθώς τον έβλεπα αγόγγυστα να μοχθεί για να χαράξει το πεπρωμένο του.

Ενώ εμείς –ο Έλενος κι εγώ– κάναμε υπομονή για να μνηθούμε στο πώς θα προμαντεύουμε τις ελπίδες των άλλων.

Ο Έκτορας ετοιμαζόταν να φτιάξει την ιστορία – τη δική του, της πόλης του.

Αν δεν ήταν αδερφός μου, θα τον είχα ερωτευθεί.
Από τότε.

Ο Έλενος –ακριβώς γιατί ήταν αδέρφι του– τον μισούσε. Από τότε.

